

KOLOBĚH VODY

Koloběh vody, A. Mikulka

Opar z řeky k nebi stoupá,
přidává se k oblaku,
oblak k oblaku se řadí,
jak vagony ve vlaku.

Zatím ten vlak tiše jede,
stále víc a víc ho je,
znenadání hromsky zahřmí,
křivě blýsknou koleje.

A už se shora přival řine,
ba hrozí přejít v povodeň,
a leje, leje, pořád leje,
tak bez ustání – celý den.

I v noci jezy řeky hučí
a vítr stromy ohýbá,
a všude crčí voda kalná
snad zalzne se zem žiznivá.

Až nad ránem se nebe zjasní
a v loužích se teď ptactvo koupá,
jen nad řekou se mlha drží
a opar k nebi zvolná stoupá...

1. Přečti si báseň.

2. V básni se vypráví o vodě.

Co je to **opar**? ..... Zkus to slovo nahradit jiným .....

Napiš, co si představuješ pod veršem **oblak k oblaku se řadí** .....

Jaké počasí naznačuje slovní spojení **hromsky zahřmí**? .....

Když se **křivě blýsknou koleje**, naznačuje básník, že se po nebi – doplň .....

..... Slovní spojení **přival se řine** nahraď vlastním slovem .....

Poslední verš třetí sloky naznačuje, že **leje bez ustání**. Jak tomu rozumíš? .....

Jezy na řece hučí. Proč? .....

Nahraď slovo **crčí** vlastním slovem ..... Proč jsou všude po zemi **louže**? .....

..... Kteří ptáci se rádi v loužích vody koupají? .....

Poslední verš páté sloky naznačuje koloběh vody. Je tomu v přírodě opravdu tak? .....

3. Když básník užívá ve verších **personifikaci (zosobňování)**, dává neživým věcem vlastnosti a schopnosti lidských bytostí - např. **žárovka zpívá**. Urči v textu básně Koloběh vody jeden příklad **personifikace**.

4. **Básníci využívají v poezii i zdobnělin.** V textu chybí. Vytvoř některá z podstatných jmen:

Voda - **vodička**; řeka - .....; oblak - .....; vlak - .....;
vítr - .....; strom - .....; ráno - .....

5. **Opakování slov a vět dělá text vzrušenější, důraznější a názornější.** Proč básník 3x opakuje slovo **leje**?

.....
Proč opakuje **stále víc a víc ho je**? .....

6. **Přirovnání naznačuje, v čem jsou si např. dvě věci podobné.** Nejčastěji se spojují slovem **jak, jako**. (Tvářička **jako** mák, tj. červená.) Najdi v textu nějaký jiný příklad.

7. **Báseň se rýmuje.** Vymysli jiný rým ke slovu:

oblak – vlak - ..... koupá – stoupá - .....

8. **Budeš si vědět rady s těmito hádankami?**

Běží to v potoku
od roku do roku
a vždycky dopředu
a nikdy dozadu;
pověz mi proroce, co je to?

Sprchlo – už zas slunce svítí,
pestrá ryba v modré síti,
hřbet jí barvami jen hraje,
každá barva jako z ráje.

.....

9. **Jak se hned všechno po bouři v přírodě změní.** Je to někde takové, že tam vůbec neprší? Třeba na poušti - jako je Sahara. Ale jsou i místa, kde naprší tolik vody, jako nikde jinde na světě, např. pralesy. A jsou i země, kde jen padá sníh. Třeba v polárních krajích.

Co by ti chybělo kromě vody na Sahaře? .....

Co by ti chybělo kromě tepla v Grónsku? .....

Co by ti chybělo v pralese? .....

10. **Vyber si jeden z obrázků a naznač, jak probíhá koloběh vody v přírodě.**

